

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za inozemstvo: 210 din. — Plačila in tožila se v Ljubljani.

Casopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, sreda 21. aprila 1937

Cena posamezni številki din 1'50

Plenarna seja Zbornice za TOI

Vsi sklepi so bili sprejeti soglasno

V torek dopoldne je bila plenarna seja Zbornice za TOI. Seja je bila zelo dobro obiskana in so se vsa vprašanja rešila soglasno. Jasen dokaz, da združuje vse zbornične svetnike ne le resna volja za delo, temveč ista ljubezen in skrb za napredek našega slovenskega gospodarstva.

Dnevni red seje je bil zelo obširen ter je bil posvečen deloma vprašanjem, ki se tičejo izpopolnitve zborničnega notranjega poslovanja, deloma pa splošnim gospodarskim vprašanjem. Zlasti pri teh vprašanjih se je še posebej pokazala soglasnost zborničnega sveta, ki z razveseljivo enotnostjo brani vse temeljne zahteve in potrebe slovenskega gospodarstva.

Včerajšnja plenarna seja zbornice pa je tudi dokazala, da tvorijo vsi slovenski gospodarski stavovi eno celoto in da tudi hočejo, da ostane ta enotnost ohranjena. Vprašanje ločenih zbornic, ki ga je spravila na dan debata o novem poslovniku zavoda za pospeševanje obrta, se je obravnavalo le kot vprašanje, ki je nekoč bilo, ki pa danes nima več nobene eksistenčne upravičenosti. To se je zlasti vidno poudarilo pri sklepanju o preje imenovanem poslovniku, ko so zastopniki vseh treh odsekov: trgovskega, gostinskega in indu-

strijskega popolnoma prepustili obrtnikom, da odločajo v tem zavedu, da bo tudi na zunaj poudarjeno, da ima vsak odsek v svojih zadevah svojo popolno avtonomijo. Zastopnik industrijskega odseka zbornični svetnik Skubec pa je dal tej izjavi še poseben poudarek s tem, da se je v imenu industrijskega odseka odpovedal deležu, ki bi odpadel na industrijski odsek, in ga popolnoma prepustil obrtnikom, kar je plenum sveta sprejel tudi z glasnim odobravanjem.

Včerajšnja plenarna seja pod vodstvom zborničnega predsednika Ivana Jelačina je nudila razveseljivo sliko enotnosti slovenskih gospodarskih stanov ter dokazala, da so interesi slovenskega gospodarstva v Zbornici za TOI krepko in dobro zavarovani.

Sejo je otvoril predsednik Ivan Jelačin, ki je pozdravil vse navzočne, zlasti pa zastopnika banke uprave, banke svetnika Vinka Borštnerja. Konstatiral je sklepčnost zbornice, saj je navzočnih nad 50 zborničnih svetnikov, in pravilno sklicanje seje.

Za zapisničarja seje imenuje konzulentu Žagarja, za overovatelja zapisnika pa zbornična svetnika Karla Kavko in Josipa Rebeke. Nato je podal naslednje poročilo:

Predsedstveno poročilo predsednika Jelačina

Predvsem Vas obveščam, da je bil zbornični proračun, ki je bil sprejet na zadnji seji zborničnega sveta dne 8. januarja 1937, predložen kr. banski upravi v odobritev. Gospod ban dr. Natlačen je odobril zbornični proračun s prelimitiranimi dohodki v znesku din 3.366.000 — ter izdatki v znesku din 3.285.161 —, torej s presežkom v znesku din 80.839 —.

Nadalje je odobril, da se v letu 1937 od zborničnih volilnih upravičencev pobira 8% na (osemprocentna) doklada od osnovnega davka na dohodek od podjetij, obratov in poklicev, kakor tudi od osnovnega davka na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov in od minimalnega davka od 12‰, ki ga morajo po čl. 86., odst. 2. zakona o neposrednih davkih plačevati podjetja, zavezana javnemu polaganju računov. Zbornično predsedništvo se tudi pooblašča, da v primeru potrebe določi posebno lestvico za pobiranje letnega prispevka od podjetij, katerim je odmerjen družbeni davek po odstavku 2. čl. 86. zakona o neposrednih davkih.

Imenovanje članov banovinskega odbora za strokovno nadaljevalno šolstvo

Zbornično predsedništvo je imelo v preteklih treh mesecih dve seji, na katerih so se reševale nujne tekoče zadeve. V prvi seji dne 27. februarja je predsedništvo na poziv kr. banske uprave sklenilo predlagati kot predstavnik zbornice v banovinski odbor za strokovno nadaljevalne šole g. Ivana Ogrina, prvega podpredsednika Zbornice za TOI, za obrtništvo,

g. Albina Smrkolja, predsednika trgovskega odseka Zbornice za TOI, za trgovino in g. dr. Cirila Pavlina, svetnika Zbornice za TOI, za industrijo. Obenem izreka zbornica zahvalo dosedanjim članom tega odbora: bivšemu podpredsedniku zbornice g. Josipu Rebeku in zborničnemu tajniku g. dr. Ivanu Plesu za njuna prizadevanja in uspešno delo v odboru.

Imenovanje članov razsodišča Ljubljanske borze za blago in vrednote

V isti seji zborničnega predsedništva je na predlog Ljubljanske borze za blago in vrednote z dne 19. februarja 1937 ter v smislu § 14. pravilnika njenega razsodišča predlagala naslednje gospode za člane borznega razsodišča, in sicer:

Josip Zalta, lastnik firme Zalta Jos. & Co., trgovina z železno, Ljubljana;

Kristjan Čermelj, lastnik firme Čermelj K., veletrgovina z žganjem in vinom, Ljubljana;

Fran Novak, lastnik firme Novak F. & Co., manufakturna trgovina, Ljubljana;

Svetozar Hribar, lastnik firme Amerikan Motors d. z o. z., Ljubljana;

Slavo Simončič, prokurist firme »Lesnac d. z o. z., Ljubljana;

Ivan Lazar, solastnik firme M. J. Lazar, Ljubljana.

Delegati v ustanovah za posredovanje dela

Nadalje mi je čast obvestiti zbornični svet, da je ministrstvo za socialno politiko potrdilo kot delegate delodajalcev v samoupravne

organe javne službe posredovanja dela za triletno periodo 1937 do 1939 gospode, ki jih je bila predlagala zbornica, in sicer:

1. V centralni odbor pri Središnji upravi za posredovanje dela: član: Anton Krejči, ravnatelj Tvornice za dušik v Rušah, namestnik: Dr. Ernest Rekar, industrialec na Jesenicah.

2. V upravni odbor Javne borze dela v Ljubljani:

član: Ivan Ogrin, stavbenik, namestnik: Josip Rebek, ključavničarski mojster,

član: Stane Vidmar, trgovec in industrialec, namestnik: Ivan Bahovec, trgovec,

član: Anton Rojina, tovarnar, namestnik: Fran Hajrihar, industrialec, vsi v Ljubljani.

3. V nadzorni odbor podružnice Javne borze dela v Mariboru:

član: Ivan Sojč, kipar, namestnik: Miha Vahtar, knjigovez, oba v Mariboru.

4. V nadzorni odbor Ekspoziture javne borze dela v Celju:

član: Miloš Hohnjec, kipar, namestnik: Vinko Kukovec, tatarski mojster, oba v Celju.

5. V nadzorni odbor Ekspoziture javne borze dela v Murski Soboti:

član: Geza Vezir, gostilničar, namestnik: Fran Čeh, trgovec, oba v Murski Soboti.

Imenovanje sodnikov — laikov

Nadalje mi je čast naznaniti zbornici, da je ministrstvo pravde v smislu zborničnih predlogov imenovalo na področju apelacijskega sodišča v Ljubljani za tekoče leto naslednje gospode, in sicer:

Pri Okrožnem sodišču v Ljubljani:

Ivana Bahoveca, trgovca, Dr. Janka Bereceta, podravnatelja Kreditnega zavoda,

Venčeslava Breznika, trgovca, Milana Česnika, trgovca,

Dominika Čebina, trgovca, Franja Erceta, podravnatelja Zadrugne gospodarske banke,

Benona Gregoriča, trgovca, Srečka Groma, špediterja,

Ernesta Hienga, veletrgovca z lesom, Viktorja Kozamernika, knjigovodjo tt. Stupica,

Janka Kreka, trgovskega zastopnika,

Dr. Frana Loretto, tajnika Delavskega konzumnega društva,

Ivana Martelanca, tajnika Vzajemne zavarovalnice,

Leona Ozimiča, ravnatelja Društva industrialcev in veletrgovcev,

Dr. Cirila Paulina, ravnatelja Združ. papirnic,

Dr. Frana Paulina, ravnatelja Ljubljanske kreditne banke,

Janka Popoviča, tajnika Društva industrijev in veletrgovcev,

Janka Zemljiča, uradnika tt. Medič-Zankl — vsi iz Ljubljane;

pri Okrožnem sodišču v Mariboru: Miloša Oseta, Ferda Pinterja, Draga Rogliča — vsi trgovci iz Maribora;

pri Okrožnem sodišču v Celju: Frana Lukasa, trgovca, Josipa Kramarja, drogist, Karola Loibnerja, trgovca — vsi iz Celja;

pri Okrožnem sodišču v Novem mestu:

Edmunda Kastelica, trgovca, Josipa Paučiča, trgovca — oba iz Novega mesta.

Imenovanje članov Uprave pokojninskega sklada

Končno mi je čast obvestiti Vas, da se je konstituirala uprava pokojninskega sklada zborničnih nameštencev s tem, da sta poleg mene kot zborničnega predsednika bila imenovana v upravo za industrijski odsek zbornični podpredsednik Rihard Skubec in za obrtni odsek pa Ivan Ogrin.

Redakcijski odbor za poslovnik Zavoda za P. O.

V smislu predloga članov obrtnega odseka je zbornično predsedništvo na svoji seji dne 27. februarja imenovalo posebni redakcijski odbor, kateremu je bila poverjena izdelava novega osnutka poslovnika za zavod za pospeševanje obrta. V ta odbor so bili imenovani: zbornični podpredsednik Ivan Ogrin, predsednik trgovskega odseka Albin Smrkolj, predsednik gostinskega odseka Ciril Majeen ter zbornični svetniki Miloš Hohnjec, dr. Ernest Rekar in Josip Rebek. Odbor se je konstituiral dne 7. aprila 1937 in takoj pričel s poverjenim mu delom. Imel je dve seji in izdelal pod predsedstvom Ivana Ogrina načrt novega poslovnika, ki je postavljen na dnevni red današnje plenarne seje.

Akcijski odbor za zgradbo nadaljevalnih šol

Za uspešno izvedbo predloga gospoda zborničnega svetnika Miroslava Urbasa je bil tudi imenovan v omenjeni seji predsedništva poseben akcijski odbor, sestojec iz podpredsednika g. Ivana Ogrina ter zborničnih svetnikov gg. Karla Kavke in Miroslava Urbasa.

Poslovanje nadzorstvenega odbora

Končno naj omenim, da se je zbornični nadzorni odbor po zaključitvi zborničnih računov za preteklo leto sestal dne 25. februarja, skotriral zbornično blagajno in pregledal zbornične račune in knjige ter Vam bo o izvršenem pregledu podano pod točko 3. dnevnega reda podrobno poročilo.

Ob zaključku predsedstvenih naznanil naj omenim, da sem prejel na brzojavne pozdrave, ki smo jih poslali z zadnje plenarne seje, zahvalo ministra dvora, predsednika ministrskega sveta in ministra za trgovino in industrijo. Istotako sem prejel pozdravne brzojave ob priliki podpisa pakta večnega prijateljstva z Bolgarijo od trgovinskih in industrijskih komor v Sofiji, Plovdivu in Burgasu, na katere sem enako brzojavno v imenu zbornice odgovoril. Ob priliki svojega bivanja v Ljubljani je počastil zbornico s svojim obiskom bivši bolgarski predsednik vlade in dolgoletni poslanik na našem dvoru minister Dimov Kazasov, ki sem ga v imenu zbornice kot najvišjega predstavnika bratskega

III. plenarna seja predsedništva Zveze trgovskih združenj

bo v torek, dne 27. aprila 1937 ob 10. uri dop. v dvorani Trgovskega združenja za mesto Maribor v Mariboru, Jurčičeva ulica 8/1.

s tem dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika.
2. Letošnja zvezna letna skupščina.
3. Kvalifikacija tajnikov trgovskih združenj.
4. Inozemski kapital in veleblagovnice.
5. Krošnjarstvo v zvezi s predlogom kr. banske uprave o prepovedi krošnjarenja z manufakturnim blagom.
6. Skupne banovinske trošarine in nove obremenitve po državnem proračunu za l. 1937/38.
7. Način samoobrambe proti kartelom (modra galica, bencin itd.).
8. Akcija o spremembi pravilnika za prodajo soli na drobno.
9. Zvezna doklada in kritje potnih stroškov članom zveznega predsedništva za udeležbo na predsedstvenih sejah in delegatom trg. združenj na zvezni letni skupščini.
10. Slučajnosti.

Opozorjamo gg. člane zveznega predsedništva, da se bo seja, v kolikor se dnevni red ne bi mogel dopoldne izčrpati, prekinila s kratkim opoldanskim odmorom ter se po kosilu nadaljevala.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1937.

Podpredsednik:
Ferdo Pinter s. r.
Tajnik:
Milko Gornik s. r.

bolgarskega naroda prisrčno pozdravil.

Ker je bilo predsedstveno poročilo brez debate in soglasno odobreno, je plenum takoj prešel na 2. točko dnevnega reda, na poslovno poročilo. Ker je bilo to razdeljeno vsem svetnikom, se poročilo ni čitalo ter je bilo soglasno odobreno. Zbornični svetnik Šimenc je v debati izrekel željo, da bi se čimprej sklicala seja finančnega odbora in se zadovoljil s pojasnilom, ki ga je nato dal predsednik Jelačin. (Poslovno poročilo, ki je zelo zanimivo, bomo priobčili kolikor mogoče izčrpno v petkovi številki »Trgovskega lista«.)

Nato je podal zbornični svetnik dr. Paulin poročilo

zborničnega nadzornega odbora o zborničnih računih za leto 1936.

Zbornični zaklad je imel v letu 1936. 3.363.663 din dohodkov in 3.435.356 izdatkov; primanjkljaj v višini 71.692 din se je kril iz blagajniškega ostanka, ki se je zato znižal na 364.885 din.

Zbornične doklade so dale 2 milijona 457.780 din, za 42.219 din manj, kakor je bilo proračunano.

Zbornične takse pa so dale 803 tisoč 823 din, za 303.823 din več, kakor so bile proračunane.

Takse za mojstrske izpite so dale 90.817 din (+ 40.817 din).

Celotni dohodki so bili za 297 tisoč 663 din večji, kakor so bili proračunani.

Izdatki zborničnega sklada so znašali 3.435.356 din, in sicer: za osebne izdatke 1.618.781, za stvarne 453.646, za prispevke in usta-

nove 1.072.977, za plačilo dolga za adaptacijo zbornične palače 290 tisoč dinarjev.

Čisto premoženje zborničnega zaklada se je zvišalo za 28.307 na 2.024.078 din.

Sklad za muzej kralja Aleksandra I. Zedinitelja se je povečal za 34.814 na 286.478 din.

Drugi zakladi so se povečali le za obresti.

Zaklad za volitve znaša 253.131 dinarjev, od katerega pa je 212.757 dinarjev naloženih pri Kmetijski posojilnici, ki je pod zaščito.

Zaklad za izdajanje učnih knjig se je povečal za 1.905 din na 44.464 din.

Obnovitveni fond za centralno kurjavo je narasel na 169.965 din.

Zavod za pospeševanje obrta je imel 231.718 din dohodkov in 186 tisoč 724 din izdatkov. Čisto premoženje zavoda je znašalo koncem leta 1936. 619.565 din.

Zaklad za nadaljevalne šole je imel 47.665 din primanjkljaja in se je tako znižal na 67.497 din.

Sklad kralja Aleksandra za podpiranje osiromašenih bivših pripadnikov zbornice je prejel dota-

cijo 25.000 din, ki se je v celoti porabila za izplačilo podpor. Obresti so se dodale glavnici, ki znaša 1.802 din.

Predlaga, da se vsi računski zaključki vseh zakladov vzamejo na znanje in predložijo banu v pristojno revizijo in odobritev, zborničnemu generalnemu tajniku Ivanu Mohoriču pa podeli razrešnica.

Debata:

Zbornični svetnik **Avsenek** se pridružuje temu predlogu, predvsem zato, ker njegova skupina pri teh zaključkih še ni sodelovala in se naj likvidira, kar je bilo. K besedi pa se je oglasil predvsem zato, ker je po njegovem mnenju v zbornici že preveč fondov. Da imamo 13 fondov, ni niti knjigovodstveno dobro, niti stvarno priporočljivo. Če kritiziramo v državni upravi, da ima preveč fondov, ne smemo sami delati te napake.

Generalni tajnik Ivan Mohorič: Kot računopologač naj mi bo dovoljeno, da podam nekaj pojasnil. Večino fondov sem podedoval, ko sem prevzel leta 1931. mesto šefa zborničnih uradov. Večina teh fondov bazira na sklepkih zborničnega

sveta in so torej statutarčni. — Tudi on je za to, da se zlije čim več fondov v enega in s tem poenostavi poslovanje.

Kar se tiče lanskega poslovanja, mora omeniti, da smo imeli skoraj vse leto vladnega komisarja, ki je vidiral vsak izdatek. Moramo imeti do njegovega poslovanja zaupanje in že zato bi bilo treba vzeti računski zaključek na znanje.

Pripominja pa še, da so računski zaključki definitivno odobreni šele potem, ko bo vse račune pregledala in odobrila banska uprava.

Nato sta bila predloga zborničnega svetnika dr. Paulina soglasno sprejeta.

Sprememba pravil

Predsednik **Jelačin** je nato poročal o potrebi, da se pravila Zbornice spremenijo v tem smislu, da dobi tudi gostinski odsek svojega podpredsednika in da bo torej Zbornica imela 4 podpredsednike. Predlog je bil soglasno sprejet. Prav tako je bil soglasno sprejet tudi predlog, ki ga je utemeljeval predsednik **Jelačin** o spremembi poslovnika zborničnega razsodišča.

moralo urediti šele z novim proračunom.

Zbor. svetnik **Rebek** konstatira, da noben odsek noče posegati v pravice obrtnikov. Vsi so tudi za to, da imajo obrtniki večino. Pripominja pa, da se na deželi širi agitacija, kakor da bi bili dve vrsti obrtnikov. Če bi bilo to res, potem novi načrt ne bi bil v korist obrtnikom. Ni med obrtniki tako velikih nasprotij, da se ne bi mogli sporazumeti. Mi smo lojalno sklenili sporazum in smo ga pripravljeno tudi braniti.

Zbor. svetniki **Cukala, Šimenc** in **Kavka** odločno govore za sprejem načrta v predlagani obliki. Zlasti poudarjajo, da bi odklonitev načrta napravila v javnosti vtis, kakor da gospodarski stavovi ne bi bili soglasni. Zbor. svet. **Kavka** opozarja na odgovornost, ki jo prevzame tisti, ki bi glasoval proti načrtu. V tem bi se videlo nasprotovanje obrtniškim interesom.

Zbor. svet. **Ambrožič** je mnenja, da so ločene zbornice le neki bav-bav, ki se ga ni bati. Je za odložitve, da se zacelijo rane prejšnjih bojev in da se ohrani sloga med gospodarskimi ljudmi.

Zbor. svetnik **Senčar** odločno zavrača insinucijo, da bi bili trgovci proti obrtniškim interesom. Odločno smo za to, da se obrtnišvo okrepi, zlasti v obmejnih krajih. Toda mi imamo tudi 5000 trgovskega naraščaja in hočemo, da se tudi ta naraščaj podpira. Zato zahtevamo zastopstvo v zavodu.

Zbor. svetnik **Gorjanc** je za načrt, ker je za načelo, da se vsakemu da svoje. Obrtniki naj imajo zavod.

Zbor. svetnik **Stane Vidmar:** V industrijskem odseku so bili vsi za predlog obrtnikov in dali so celo več, kakor so obrtniki zahtevali, ko so se odrekli posvetovalnemu glasu. Toda mislili smo, da ste obrtniki soglasni, sedaj pa vidimo, da je med vami »državljanška vojna«, v katero pa se ne moremo vtikati. Zato je za odložitve vsega vprašanja do prihodnje plenarne seje.

Nato je dobil predsednik obrt. odseka **Ogrin** kot referent zaključno besedo. Uvodoma je omenjal, da nikakor ni nobene namere, da bi postal zavod dispozijski fond za večino. Takšne trditve odločno odklanja. Načrt novega poslovnika je potreben, ker smo sedaj dejansko brez poslovnika in se mora vsaka stvar reševati v prezidialni seji. Ne moremo biti brez vsakega statuta, ker to vodi v anarhijo. Obrtniki moramo zahtevati, da imamo svoj proračun. Če se naše stališče ne bi usvojilo, potem pa se naj tudi vse druge dotacije, ki jih je približno za 100.000 din, združijo v en fond, o katerem odloča

vsa zbornica. Nad štiri leta smo vodili boj proti ločenim zbornicam in treba je zato pokazati, da je bila ta boj utemeljen. Vsak odsek naj ima svojo popolno avtonomijo.

Predlaga zato, da se načrt v celoti sprejme.

Predsednik Jelačin: Že ko je sestavljal dnevni red, je vedel, da bo šlo vse gladko, da pa bo pri 6. točki dnevnega reda boj. In v resnici! Debata traja že nad eno uro. V interesu nas vseh je, da začne Zavod za PO čim prej delovati. Zato smo izvolili poseben odbor, ki se naj bi zedinil v tem vprašanju. Toda do soglasja ni prišlo. Tudi odseki niso v tem vprašanju soglasni. Pripomniti pa mora, da se to nesoglasje nikakor ne sme tolmačiti tako, kakor da bi bil kateri odsek proti obrtnikom. Da smo vsi za sodelovanje z obrtniki, smo dokazali že s tem, ko smo nastopili za skupne proti ločenim zbornicam.

V debati je bilo podanih toliko predlogov, da ne more dati nobenega na glasovanje. Zato odreja 5minutni odmor, da se v tem času zedinimo, ali gremo na glasovanje ali pa da se vse vprašanje odloži do prihodnje seje. Pripominja le še, da ima zavod od l. 1934. naprej že svoj poslovnik.

Sporazum

Med odmorom je s posredovanjem predsednika **Jelačina** in zastopnikov drugih odsekov prišlo do sporazuma in po zopetni otvoritvi se je predsednik **Jelačin** naznanil plenumu, da je sporazum dosežen, kar je sprejel plenum zbornice z odobravanjem.

Naznanil je, da so se vsi trije odseki: trgovinski, industrijski in gostinski, sporazumeli v tem, da se prepusti Zavod za PO v upravo obrtniškega odseka.

Širši odbor uprave naj tvori vseh 20 članov obrtnega odseka,

ožji odbor 6 članov pa naj bo sestavljen iz 3 članov večine in 3 članov skupine **Rebek** in **Šimenc**. Vsi odseki si pridržijo pravico na svoj delež 15.000 din. Sporazum velja do konca proračunskega leta. Če bi se izkazala potreba po nekaterih korekturah, se bodo te izvedle.

Apelira na voditelja večine, g. podpredsednika **Ogrina**, da bo delo zavoda lojalno, prav tako pa apelira tudi na skupino g. **Rebeka**, da sporazum sprejme, ker je pač nam vsem na tem, da zavod dobro dela.

V imenu manjšine v obrtnem odseku izjavlja nato g. **Rebek**, da sporazum sprejme in da bo zanj glasoval.

V imenu industrijskega odseka izjavlja njegov predsednik **Skubec**, da toplo pozdravlja doseženi sporazum in da industrijski odsek prepušča obrtnikom svoj delež 15.000 din v prosti uporabo. (Odobranje.)

Zbor. podpredsednik **Ogrin** izjavlja, da gre njegovi skupini le za delo in za nobeno strankarstvo.

Sporazumni predlog je bil nato soglasno sprejet, prav tako pa tudi načrt novega poslovnika z izpremembami v smislu doseženega sporazuma.

Predsednik **Jelačin** je nato poročal o dopolnitvi pristojbenika zborničnih taks. Plačane takse, če se ne izkoristi potrdilo v 4 mesecih, ko je bilo izdano, se vrnejo z odbitjem manipulacijskih stroškov. Poleg tega se spremene določbe glede taks, ki se izdajo za več trg. strok in za industrijske filiale.

Predlog je bil soglasno sprejet.

Zbornični svet je nato razpravljalo še o vseh drugih točkah dnevnega reda ter o samostojnih predlogih odsekov in zborničnih svetnikov. Sledila je tajna seja. O samostojnih predlogih ter o drugih točkah dnevnega reda bomo poročali v prihodnjih številkah.

Zaradi poročil o seji Zbornice za TOI in o občnem zboru Društva industrijcev in veletrgovcev smo morali vse drugo gradivo odložiti na prihodnjic. Prosimo cenj. bralce, da to upoštevajo.

Proti privilegijem zadrug

Po poročilu in debati, ki se je vršila v seji trgovskega odseka ZTOI glede načrta zakona o gospodarskih zadrugah, je predsednik odseka gosp. **Albin Smrkolj** predložil plenumu zbornice naslednji predlog:

Po časopisnih poročilih je skupščinski odbor, kateremu je bilo poverjeno podrobno proučevanje zakona o gospodarskih zadrugah, končal svoje delo in bo načrt predložen plenumu narodne skupščine v najkrajšem času v uzakoneitev. Po prejetih informacijah prvotno besedilo osnutka v odstavkih, ki se nanašajo na obrtnopravni odnošaj poslovanja zadrug do privatnih obratov ni bil v ničemer izpremenjen, marveč je v predloženi obliki usvojen. Tako grozi nevarnost, da bo položaj trgovstva v odnošaju napram zadrugam v bodoče ostal isti ali pa še težji, kot je bil doslej. Izgleda, da vsi naši dosedanji apeli, spomenice in sklepi zborničnih konferenc niso nič zalegli. Zato imamo pravico in dolžnost, da sedaj ponovno apeliramo na g. ministra za trgovino in industrijo, da upošteva naše predloge in zastavi svoj vpliv, da se podredi poslovanje gospodarskih zadrug enakim predpisom in dolžnostim, kakor veljajo po obrtnem in ostalih zakonih za privatnega trgovca. Videz in navedbe, da konsumi ne poslujejo z dobičkom, oz. da doseženega dobička ne delijo med svoje člane, ne sme služiti za pretvezo, da se dovoljujejo konsumnim zadrugam olajšave, ki spravljajo poklicno trgovstvo v nevzdržen položaj in mu jemljejo zadnji kos poslov bodega obstanka. Blagovno zadrugarstvo obvla-

da v nekaterih banovinah, kakor v dravski, že skoro polovico trgovskega prometa v živilih in življenjskih potrebščinah in govorijo zato tehtni državni in splošni razlogi, da se pogoji poslovanja in javne dolžnosti za trgovce in gospodarske zadruge uredijo na enaki pravni podlagi.

Prosim plenum, da ta sklep trgovskega odseka usvoji, da se pošlje v tem smislu predstavka na g. ministra za trgovino in industrijo in da se obenem na to akcijo opozorijo vse zbornice v državi.

A. Šarabon
LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe

Veletrgovina s špeterijo

Velepražarna za kavo

Mlini za dišave

Glavna zaloga rudniških vod

Brzojavni naslov:
ŠARABON LJUBLJANA

Telefon št. 26-66

Ustanovljeno leta 1886

Debata zaradi Zavoda za PO

Zivahna debata pa je nastala glede predloga o novem poslovniku Zavoda za pospeševanje obrta.

Na kratko je poročal o načrtu novega poslovnika Zavoda za pospeševanje obrta, ki je bil med tem razdeljen vsem zborničnim svetnikom, **podpredsednik Ogrin**. Naglašal je, da je nujno potrebno, da dobi Zavod svoj poslovnik, ker je sedaj dejansko brez poslovnika in se rešujejo vse zadeve, ki se tičejo zavoda, v prezidialni seji. Poleg tega je poslovnik potreben, da se vidi, da imajo obrtniki v Zbornici svojo avtonomijo. Nato pojasnjuje glavne točke poslovnika.

Posebno važen je čl. 4., ki govori o upravi zavoda. Širšo upravo zavoda tvorijo vsi člani obrtnega odseka ter po en član drugih odsekov. Slednji pa imajo le posvetovalen glas. Za reševanje tekočih poslov pa izvoli širša uprava ožji odbor, ki šteje 6 članov. Kaj je delokrog širšega in kaj ožjega odbora je v načrtu natančno povedano. Načrt predvideva nadalje, da se ustanovi v Mariboru posebna poslovalnica zavoda. Za poslovanje zavoda veljajo isti predpisi ko za zbornični urad, vse knjigovodstvene in blagajniške posle pa opravlja zbornični urad. Zavod bi bil po novem načrtu popolnoma avtonomen, vendar bi ostal last Zbornice. Pomen novega poslovnika je v tem, da bi obrtniki svoje zadeve upravljali čisto samostojno. Zato predlaga, da se načrt v celoti sprejme.

Predsednik trgovskega odseka **Smrkolj** sporoča, da je imel odbor za sestavo novega načrta dve seji, na katerih pa ni prišlo do popolnega soglasja. Zato se je na seji trgovskega odseka soglasno sklenilo, da zahteva trg. odsek za sebe 2 člana z glasovalno pravico. Trgovinski odsek je mnenja, da se more sklepati o tem vprašanju le v soglasju z drugimi odseki.

Zbornični svetnik **Rebek** pravi, da tudi v obrtnem odseku ni prišlo do popolnega soglasja. V imenu manjšine se ne more strinjati s tem, da bi mogel postati Zavod nekak dispozijski fond večine obrt. odseka. Zato je mnenja, da ostane Zavod institucija vse zbornice. Zavrtniti mora očitke, da bi s tem svojim stališčem nasprotoval avtonomiji obrtnega odseka. Ta ima itak znatne zneske, s katerimi čisto prosto razpolaga. Zavod pa naj bo institucija vse zbornice in zato naj tudi vsi odseki v njem sodelujejo. Predlaga, da se sklepanje o načrtu odloži do prihodnje seje, med tem pa se naj najde rešitev za soglasen sprejem načrta.

Predsednik gostinskega odseka **Majcen** sporoča, da je gostinski odsek razpravljalo o načrtu. Pravilno

bi bilo, da se med proračunskim letom določbe o zavodu ne bi smele izpreminjati, ker je poslovanje zavoda določeno že s proračunom. Novi poslovnik bi zato smel stopiti v veljavo šele z novim proračunskim letom. Ker pa je gostinski odsek mnenja, da se tiče zavod predvsem obrtnega odseka, ne nasprotuje, če se novi načrt sprejme takoj, vendar zahteva v tem primeru, da se znesek 15.000 din, kolikor je določeno v proračunu Zavoda za gostinstvo, takoj odkaže gostinskemu odseku.

Za industrijski odsek poroča zbor. svetnik **Avsenek**. Želi najprej, da bi obrtniki prišli v tej zadevi sami do soglasja. Da se obrtnikom olajša njih stališče zaradi propagande z ločenimi zbornicami, je prav, če jim drugi odseki nekaj dajo. Industrijski odsek zato rad resignira tudi na posvetovalni glas, katerega jim daje načrt v širšem odboru in naj se zavod čisto prepusti obrtnikom za eno leto. Če bi se v tem času izkazalo to kot slabo, pa bi se moglo to izpremeniti. Zato je mnenja, da članov s posvetovalnim glasom ni treba. Ustanovi naj se posebni nadzorni odbor, vse pa naj velja do konca leta.

Zbor. svetnik **dr. Rekar** predlaga, ker ni soglasja, da se odloži načrt do prihodnje seje.

Zbor. svetnik **Fazarine** omenja, da se je na raznih obrtniških zborovanjih pojavila agitacija za ločene zbornice. Obrtnikom je treba zato pomagati, da bodo mogli to agitacijo zavrtniti. Naj se prepusti obrtnemu odseku zavod, v tem primeru pa se naj odstopi trg. odseku njegov delež v višini 15.000 din.

Zbor. svetnik **Iglič** naglašava, da ni danes agitacija za ločene zbornice nič več tako močna, ker obrtnika tarejo predvsem gmotne skrbi. Predlaga odložitve vprašanja do prihodnje seje. Prav tako je za preložitve vsega vprašanja do prihodnje seje zbor. svetnik **Rojnik**.

Zbor. svetnik **Kavka** priporoča v toplih besedah sprejem načrta, ker bodo potem mogli obrtniki z lahkoto zmagati agitacijo za ločene zbornice.

Zbor. svetnik **Kavčič** omenja, da presoja vse vprašanje kot nevtralec. Stvar se more rešiti na več načinov. Po njegovem mnenju vsa zadeva še ni dovolj zrela. Naj se ne pozabi, da je zavod določen za vse obrtne panoge v smislu obrtnega zakona, torej tudi za pospeševanje trgovine, industrije in gostinstva. Gre torej za to, ali naj bo zavod samo za pospeševanje obrta v ožjem pomenu besede ali pa zavod za pospeševanje vseh gospodarskih panog. Če hočejo imeti obrtniki svoj zavod, potem bi se to

Občni zbor Društva industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani

V ponedeljek dopoldne je bil 11. redni letni občni zbor Društva veletrgovcev in industrijcev, ki ga je otvoril predsednik Stane Vidmar. Za zapisnikarja je imenoval ravnatelj Ozimiča, za overovalca zapisnika pa gg. Bežjaka in Teršana. Nato je pozdravil vse navzočne, zlasti zastopnika oblasti dr. Uršiča, zastopnika apelacijskega sodišča sodnika dr. Juvanca, zastopnika Združenja trgovcev v Ljubljani podpredsednika Romana Goloba in tajnika Šmucua, tajnika Zveze industrijcev Danila Gorjupa, zastopnika trgovskega društva »Merkur« tajnika Agnola, zastopnika velesejma ravnatelja dr. Dularja in zastopnike časopisja. Opravičili so svojo odsotnost predsednik Zbornice Ivan Jela-

čin, ki piše, da se ne more udeležiti občnega zbora, ker je istočasno seja trgovskega odseka Zbornice za TOI. Občni zbor so pozdravili nadalje Zveza trg. združenj, gg. Joško Povh, Urbanc, Pugalj, Jug. društvo za zaščito veronika v Zagrebu in podružnica Kreditorenvereina v Zagrebu.

Nato se je predsednik Vidmar v toplih besedah spominjal umrlih članov, in sicer veletrgovca Josipa Kunstlja na Vrhniki, tovarnarja Karla Thome v Mariboru, veletrgovca Franca Crobatha v Kranju, dr. Janka Kersnika v Ljubljani in Josipa Kvedra v Celju. Spomin vseh so zborovalci počastili s trikratnim Slava vzklikom.

Nato je podal naslednje predsedniško poročilo.

Poročilo predsednika Staneta Vidmarja

V uvodu svojega, ponovno z odobravanjem pretrganega govora, je omenil predsednik Vidmar vpliv izredne politične napetosti v Evropi tudi na naše gospodarsko življenje. Čeprav ni naša država pri vseh teh napetostih aktivno udeležena, so vendar te vznemirjale tudi naše gospodarstvo in povzročile številne motnje.

V tem napetem položaju je pred kratkim sklenjen pakt z Italijo dal izvozni trgovini novo upanje. Čakamo le še na pozitivne uspehe tega pakta. Posebno pa nam je bil simpatičen pakt z Bolgarsko, zlasti pa pozdravljamo vesti, ki govore o poglobitvi tega pakta, o gospodarskem zblizanju z Bolgarsko in celo o sklenitvi carinske unije. Iz vsega srca bomo pozdravili državnik, ki bo združil vse jugoslovanske narode v eno kolo.

A tudi vsi drugi pakti, ki so se že sklenili ali se še pripravljajo, morejo ugodno vplivati na naše gospodarstvo že zato, ker prinašajo nujno potrebno pomirjenje. Zlasti želimo, da bi ti novi dogovori napravili

konec negotovosti in nestalnosti,

ki ovira ves naš gospodarski razvoj. Zlasti naša industrija je silno trpela zaradi te nestalnosti, zlasti onih strok, ki so še na uvoz navezane. Tako so sankcije zaprele uvoz surovin iz Italije. Komaj so našli naši industrialci nadomestilo v Češkoslovaški, je bil tam izvoz že kontingentiran. Treba je bilo poiskati novih zvez v Angliji, Švici, a komaj vzpostavljeno zvezo je ubila »zabrana uvoza« in odpoved kliringov.

To večno izpreminjanje predpisov povzroča največje težkote v gospodarstvu. Posebno še, ker se izdajajo te prepovedi dostikrat kar čez noč, da si podjetje sploh ne more pravočasno drugod nabaviti potrebnega blaga. Če celo pa je napačno, kadar se ne dovoli ocarinjenje niti pošiljk, za katere je dokazano, da so bile ob izdaji nove odredbe že v državi na carinarnici. Proti tej praksi moramo pač najodločneje protestirati.

Zadostokrat je bilo dokazano, kako škodljivo je, če se izdajajo ukrepi o gospodarskih zadevah le za zeleno mizo in brez sodelovanja praktičnih gospodarskih ljudi. Kljub temu se to stalno ponavlja in zato doživljamo neprestano presenečenja in nove situacije, da se nikdar ne moremo znajti v tem vrtincu vedno novih odredb in naredb. Godi se nam, ko človeku, ki tava po labirintu ogledal. Baš ko misli, da se je pritipal do izhoda, udari z glavo v ogledalo. Nimamo časa, da se izkopljemo iz prve zadrege, ko nas že čaka nova in še težja zadrega. **Gospodarstvo pa potrebuje mir in red**

in zato moramo zahtevati, da se ta presenečenja nehajo! Pravočasno naj se z zastopniki gospodarstva pretrese vsako vprašanje, ne pa da se z njimi razpravlja šele potem, ko je napaka že storjena. Ogromno narodnega premoženja bi bilo prihranjenega, če bi se tako postopalo, kakor zahtevamo že leta in leta. Posebno nerazumljivo pa postaja to neuváževanje gospodarskih ljudi, če se upoštevajo usluge, ki jih ti stalno izkazujejo državi. Gospodarski ljudje smo vendar že postali patentirani zbiralec davščin ter je skrb za državne dohodke v veliki meri že popolnoma naložena na naša ramena. Če bi kmet tako slabo negoval svojo molzno kravo, kakor se pri nas dela z gospodarstvom, bi nikdar ne videl kaplje mleka.

Težka napaka je bila, da so se nove banovinske trošarine naložile brez predhodnega zaslišanja gospodarskih ljudi. Zlasti trošarina na fabrično obutev in obleko more imeti katastrofalne posledice. Ne gre tu le za višino trošarin, temveč posebno škodljivo je, ker se mora ta trošarina plačevati tudi od izdelkov, ki se sploh ne morejo več prodati. Posebno napačna pa je določba, da se pobira ta trošarina tudi od blaga, ki je na zalogi. Nihče ni s to možnostjo računal. Kje vzeti denar za te ogromne izdatke?

Zanimivo je tudi vprašanje banovinske trošarine na papir

Plačati morajo to trošarino po uredbi producenti in prodajalci. Pri nas pa so popisali vse zaloge tudi po tiskarnah, in sicer ne samo papir, marveč tudi že izgotovljene tiskovine. V Beogradu jih niso popisali, v Zagrebu so na intervencijo zbornice popisovanje ustavili, v Celju itd. sploh niso popisovali. Pri nas pa tudi intervencija zbornice ni nič zalegla in so tiskarne že dobile plačilne naloge. Časopisni papir je po uredbi prost, toda ni še navodil in zato — plačajmo. Če bo prišlo pojasnilo, bo že prepozno! Tako se ne sme delati, če nimamo namena uničiti gospodarstvo.

Takšne ostrine ubijajo voljo do dela in onemogočajo zdrav razvoj. Pred nekaj meseci nas je nepričakovano udarila taksa na svilen prejo, sedaj so nas presenetile »banovinske« trošarine, jutri nas more zadeti zopet kaj drugega. Ali sploh kdo misli, kako naj zmrevarjeno gospodarstvo vse to prenese?

V proračunski debati je g. fin. minister podprl svoj predlog povišanega proračuna z utemeljitvijo, da se je narodni dohodek povečal za 4 milijarde din ali za 118%. Davčna obremenitev pa se

je z novim proračunom povečala le od 540 na 570 din na prebivalca ali za 6%. Fin. minister sam priznava, da se je od teh 4 milijard povečal dohodek pri kmetijstvu za 3,7, pri vseh drugih gospodarskih panogah pa za 0,3 milijarde din.

Razveseljivo je, če se je narodni dohodek res tako povečal. Toda v Sloveniji žal ne čutimo nobenega zboljšanja in nobene konjunkturo. Poudariti pa moramo poleg tega, da je gospodarstvo Slovenije tako zelo izžrpano, da potrebuje nekaj, in res dobrih konjunkturalnih let, da se opomore. Niso to prazna tarnanja, temveč posledica davčne preobremenitve in prevelikega izkoriščanja Slovenije. Sicer pa moramo opozoriti na ugotovitev kr. banske uprave, da je narodni dohodek Slovenije lani padel za pol milijarde din.

Pri tem pa je obdačenje Slovenije silno naraslo.

Na posameznega prebivalca je prišlo lansko leto neposrednih davkov v vrbaski banovini 37 din, v vardarski 46, v zetski 51, v primorski 54, v moravski 61, v drinski 65, v savski 166, v donavski 200 in v dravski 233 din. L. 1930. je plačala mala Slovenija 97% vseh neposrednih davkov, l. 1934. že 121% in leta 1935. že 14%. Če leta 1937 ne bomo plačali več, bo vzrok v absolutni nemožnosti in oslabelosti našega gospodarstva. O tem smo skušali prepričati tudi letos finančnega direktorja in njegovega pomočnika, ko smo v večji delegaciji pod vodstvom predsednika zbornice Jelačina pojasnili obupno stanje našega gospodarstva in poudarjali nujno potrebo znižanja in olajšanja davčnih bremen. Gospod finančni direktor je priznal, da je situacija pri nas res takšna, kakor smo jo mi opisali in orisali in je obljubil s polnim razumevanjem razmer postopati tudi pri oceni dohodkov. Mi želimo, da se tudi višje gori že enkrat prepričajo o tem, da je bajka o bogati Sloveniji le iznajdba beograjskega »Narodnega blagostanja«, ki bi menda rado videlo Slovenijo do kraja izžrpano in osiromašeno. Mi pa tej želji ne mislimo ugoditi in prepustiti golemu naključju svoje usode, usode slovenskega gospodarstva, ki je hrbtnica tudi slovenskega kulturnega napredka in politične sile. Z združenjem vseh sil se moramo postaviti v bran vsaki nepravčnosti in vsakemu zapostavljanju! Izvojevati moramo boj za pravično razdelitev bremen in tudi pravično razdelitev državnih dohodkov. Enaki pri dajanju, enaki pri prejemanju. Slovenija je po krivici uvrščena med tako imenovane aktivne banovine. Zato je njen delež pri razdelitvi davka na poslovni promet naravnost smešno majhen, zlasti če upoštevam plačila Slovenije na tem računu. Tudi tako imenovane banovinske trošarine so centralizirane, pa se ne vrača denar po ključu vplačil, marveč po številu prebivalstva. Tako smo tudi v tem oziru tepeni in prikrajšani.

Kamor koli se ozremo, povsod smo pri plačevanju med prvimi, pri prejemanju pa med zadnjimi. To se zlasti vidi pri železnica. Do l. 1935. se je zgradilo v Jugoslaviji 1310 km novih železnic, od teh na ozemlju beograjske železniške direkcije 856 km, zagrebške 233, sarajevske 120, ljubljanske 60 in subotičke 41. Pred vojno se je zgradilo v Sloveniji povprečno na leto 20 km novih železnic, po vojni pa celi 3 km.

Vseh potnikov na jugoslovanskih železnica je bilo leta 1935. 381 milijona. Od teh odpade na ljubljansko direkcijo 10 milj., na zagrebško 94, na beograjsko 77, na subotičko 68 in na sarajevsko 42 milj. potnikov. Torej glede potnikov je ljubljanska direkcija na prvem mestu.

Glede števila nameščencev pa je bila beograjska direkcija prva, ljubljanska pa zadnja. Zato je pa prišlo na enega uslužbenca v ljubljanski direkciji 1066 potnikov, v zagrebški 640, v beograjski 471 in v sarajevski 420 potnikov. Največ dela so torej morali opraviti železničarji v Sloveniji.

Povprečni dohodek na km je znašal 207.000 din, v zagrebški direkciji 227.700 din, v beograjski 183.400 din, v subotički 193.700 dinarjev, v sarajevski 111.300 din, v ljubljanski pa 355.000 din.

Relativno največje dohodke je imela torej železniška uprava od železnic v Sloveniji in celo absolutno več kot v direkcijah, ki imajo mnogo več prog ko Slovenija.

Zapostavljanje tudi pri denarnih zavodih

Če bi pogledali statistične podatke o pošti, bi bila slika ista. Pri tem pa je naša pošta tako mačehovsko dotirana s službenimi mesti, da se niti mesta umrlih ne zasedejo. O privilegiranih denarnih zavodih pa ne bomo izgubljali besed. Preveč smo že premelevali kreditno politiko Narodne banke, ki raje izgublja ogromne vsote drugod, ko da bi oplodila s svojimi krediti zdravo in solidno slovensko gospodarstvo. Denarne proge drž. denarnih zavodov so menda enotirne in usmerjene od nas stran, nazaj pa prihajajo večidel prazne garniture.

Zal ti zavodi ne objavljajo pregledov v svojem poslovanju po banovinah. Tako vemo le, kako so rasla njih sredstva. Pri Drž. hip. banki so se vloge v 11 letih dvignile od 190 na 1200 milijonov, splošni rezervni fond od 10 na 174 milijonov.

Pri Poštni hranilnici so narasle hranilne vloge od 8 milijonov din v l. 1926. na 982 milijonov v letu 1936.

Nas bi vsekakor zanimali pregledi o poslovanju zavodov po banovinah. Toda ti pač mislijo, da je previdnost mati modrosti. Kako pa bi izgledalo, če bi nakrat videli naravnost nepojmljiva razmerja med vlogami in posojili v posameznih banovinah. Toda vsaka pesem je lepa le en čas in tudi nas more miniti potrpljenje.

Poglavje za sebe so

privilegiji tujih druž.

Te uživajo vse mogoče ugodnosti. Zahtevamo revizijo teh privilegijev, a tudi perlustracijo vseh nameščencev teh druž.

Silne težave povzročajo gospodarstvu devizni predpisi. Ti naraščajo že v nedogled in v njih se izgublja tudi izkušen izvoznik. Vsako podjetje bi moralo imeti že posebnega uradnika, da bi študiral te predpise. Največja ovira za poslovanje so že ti predpisi.

Nič bolje ni z drugimi upravnimi predpisi, zlasti carinskimi in davčnimi. Vsak čas je treba napraviti novo deklaracijo ali napoved in odgovarjati na razne pomisleke ter vlagati prošnje. Vse to pa je treba seveda vedno tudi kolkovati. In vsi ti nešteti podatki, ki jih zahtevajo ministrstva in tudi vojaška oblast. Dostikrat pa je treba odgovarjati tudi na tiskovine v cirilici. G. ban, na katerega smo se obrnili, je nam obljubil, da bo zahteval tiskovine v slovenščini. Pravilno pa bi bilo, da tudi mi pripišemo na neslovenske tiskovine, da odklanjamo vsako odgovornost, če bi zaradi slabega razume-

vanja tiskovin bili odgovori ne-točni.

Birokratizem pa se je naselil tudi v naših socialnih ustanovah. Minister za soc. politiko je sam dejal, da so se v teh ustanovah utaborili gospodski birokrati. Naše gospodarstvo in naši delavci s težkimi žrtvami vzdržujejo te institucije, ki pa nastopajo, kakor da bi bile same sebi namen.

Toliko je predpisov, da se bomo zadušili v papirju.

Ni čuda, da se je papir že dvakrat podražil.

Obrnimo se pa še h tistim par žarkom, ki se mnogo obljubljače svetlikajo. G. fin. minister je govoril o konjunkturi. Tudi od drugod se čujejo takšni glasovi in poročila govore o dviganju cen surovinam in polizdelkom. Tudi pri nas se že pojavlja dvig cen.

Toda mi pridobitniki gledamo na dvig cen tudi z očmi odjemalca, ki dostikrat smatra sklicevanje na višje trošarine in povišanje cen surovinam le za jalov izgovor. Mislimo pa tudi na one odjemalce, ki povišanih cen ne zmorejo. Nista to le kmet in delavec, temveč tudi državni uradnik, ki je moral že pri sedanjih cenah živeti v pomanjkanju. Sedanji dvig cen zahteva zato kategorično,

da se uradniške plače zvišajo!

Če se je našel denar za manj važne stvari, se mora najti tudi za regulacijo plač drž. nameščencev! Naj pa se tudi poskrbi, da ne bo nihče neupravičeno prejel plače ali pokojnine.

Ker smo že pri tem poglavju, naj omenim še uredbo o minimalnih mezdah in o zavarovanju delavstva za primer starosti in onemoglosti.

Konstatirati moramo, da se ni sprejela naša zahteva, da morajo biti minimalne mezde v vsej državi enake. Ne gre, da bi se na račun delavskih plač ustvarjala konkurenčna sposobnost podjetij. Žalostno je, če so naši tovariši nekje na jugu izjavili, da so nizke mezde edino sredstvo proti konkurenci iz Slovenije.

Glede starostnega zavarovanja pa bi želel, da tudi to ne bi zalezlo v močvirje birokratizma. Tudi naj bi se vodilo brez onega ogromnega aparata, ki velja skoraj več, kakor pa dobi tisti, kateremu je zavarovanje namenjeno. Iz srca tudi želimo, da bi se uresničila napoved min. za soc. politiko, da se bo pocenila režijska v vseh socialnih institucijah. Ni nam lahko pri sre, ko plačujemo ogromne zneske, a čujemo dostikrat uničujočo sodbo naših delavcev, kako malo jim te institucije nudijo.

Potrebno je, da odkrito povemo svoje mnenje o vseh teh vprašanjih. Iskreno želimo, da bi bili naši sodelavci čim bolj plačani in da bi se izpolnile vse njih pravične zahteve. Če jih danes ne moremo, potem zato, ker je gospodarstvo Slovenije z davščinami in s socialnimi bremenami mnogo bolj obremenjeno kakor gospodarstvo v drugih pokrajinah. Ne sme se z novimi bremenami konkurenčna sposobnost in eksistenca podjetij v Sloveniji ubijati. Dokler se naša gospodarska politika ne znajde na trdnih tleh dobro premišljenega gospodarskega načrta, ne moremo dati več, kakor že dajemo.

Boljše možnosti življenja se morajo ustvariti za vse, ki delajo in v vseh delih države. **Plače od 8 do 10 din na dan** so naravnost sramotne! V Jugoslaviji ni treba, da bi kdor koli trpel pomanjkanje. Vemo tudi, da bi moglo biti pri nas drugače, če bi si naši odločujoči činitelji postavili jasno začrtan cilj, kakor si ga je postavil veliki državnik Roosevelt.

Nepozabne besede predsednika Roosevelta

V svoji socialni poslanici je dejal predsednik Roosevelt: »Vidim velik narod, ki je na

prostranem prostoru obdarjen z naravnimi zakladi. Istočasno pa vidim mnogo milijonov Amerikancev, ki nimajo niti najpotrebnejšega za življenje. Vidim milijone, ki nimajo niti vzgoje, niti odpočitka, niti možnosti, da zboljšajo svojo in svojih otrok usodo. Vidim milijone brez vsake kupne sile za proizvode farm in tvornic, ki zopet zaradi tega ne morejo dati drugim nobenega posla. Vidim tretjino prebivalstva našega naroda v slabih stanovanjih, slabo oblečenega in slabo prehranjenega. Te slike, kakor sem jo orisal, ne slikam iz obupa, temveč v upanju, da jo bo narod izbrisal in postavil lepšo na njeno mesto. Hočemo skrbeti za vsakega ameriškega državljan in nikdar ne bomo smatrali niti ene skupine, ki lojalno izpolnjuje zakone, v mejah naše države za odvišno.

Pogumno je izrekel te ugotovitve predsednik ene najbolj močnejših držav na svetu in svet se ni podrl, ko je priznal, da so milijoni državljanov te svetovne sile v največji bedi. In Roosevelt misli resno, on hoče svoje načrte izpeljati do konca!

Rooseveltova spomenica je kakor za nas napisana. Predolgo že drvimo mimo perečih problemov, predolgo tavamo po starih nemogočih potih in skrajni čas je, da se resno poprimemo reševanja teh težkih vprašanj, ki ne prenesejo več odlašanja. Kljub ogromnim zamudam še ni prepozno, toda časa

Rogaška Platina

tudi ni več za cincanje! V svetovnem gospodarstvu se čuti rahlo izboljšanje in oživiljanje, pri nas se izboljšanje še ne čuti. Če bi se pa vendar enkrat odločili za reševanje gospodarskih problemov namesto malenkostnih strankarskih prepričav, bi se hitro pokazalo izboljšanje. Tudi veliki problemi bi bili lahko rešljivi, če bi se pri nas gospodarilo pametno in če bi bilo pri nas v vseh teh stvareh manj šušmarjev, pa stokrat več poštenosti. Sram nas je, ko čitamo neprestano o umazanih zadevah, ki požirajo milijone. Še bolj pa nas mora biti sram, da ni v nas dovolj odločnosti in zavednosti, da bi take aferaše iztrebili iz vseh javnih mest.

Vse te razmere smo morali omeniti za pravilnejše presojanje dela našega društva. Vsako leto pregledamo na občnem zboru to delo in pri tem moramo registrirati tudi vse, kar pospešuje in kar ovira naš gospodarski napredek.

Kakor smo videli, so razmere še vedno takšne, da je mnogo več ovir in neugodnih pojavov, kot pa ugodnih in napredkih pospešujočih.

Na te ovire moramo opozarjati in na nje bomo opozarjali, pa čeprav smo običajno naleteli le na nerazumevanje. Pri nas se je udomaćila pogubna praksa, da se vsakogar, ki ima pogum pokazati na napake, takoj osumi defetizma in rovarjenja itd.

Toda, gospoda, mi se teh nezdravih metod ne smemo ustrašiti! Nas vodijo v naši kritiki čisti in pošteni nameni. Mi slovenski gospodarstveniki se točno zavedamo svojih dolžnosti do države in svojega naroda, pa baš zato ne popuščamo v boju za ozdravljenje našega narodnega gospodarstva, v boju za rešitev tega našega gospodarstva. Slabo, stokrat slabo za državo in narod bi bilo, če bi tudi

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nastp 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

mi obupali, obmolknili in brezbrizno gledali napake in brez odpora prepustili gospodarstvo propadanju. Zato smo se borili, se borimo in se bomo borili za ozdravljenje in očiščenje, ker smo prepričani, da je to ne samo naša pravica, ampak tudi naša dolžnost.

(Zivahno, glasno in splošno odobravanje.)

Članski sestanki društva

Predsednik Vidmar je nato poročal, kako se je že na lanskem občnem zboru poudarjala potreba pogostejših stikov in razgovorov med članstvom. Društveni odbor je zato organiziral članske sestanke, ki so se prirejali v naših prostorih, da bi bilo njih obeležje čim bolj nepristransko. Postrežbo pa je prevzela za te sestanke kavarina »Emona«. Sestanki so bili po možnosti vsak drugi ponedeljek. Teh sestankov je bilo dose-
daj 8 in njih obisk je bil prav lep. Glavna zasluga za uspeh večerov gre seveda predavateljem.

G. minister Mohorič je bil kar dvakrat naš gost, in sicer je predaval prvič o raznih aktualnih gospodarskih vprašanjih, drugič pa je poročal o novih uredbah finančne narave in o državnem proračunu, obakrat pri nabito polni dvorani. G. univerzitetni profesor dr. Milan Vidmar je poročal na izredno zanimiv način o Novi Ameriki in njenih gospodarskih problemih. G. univerzitetni docent dr. Murko nam je pred-

val o kmetijski zaščiti in obdelavo vprašanje z njemu lastno temeljitostjo in točnostjo. Mene je zadela naloga razpravljati o davčnih vprašanjih, davčni napovedi itd. Poleg tega pa smo vpeljali za te naše večere še posebno poročilo, nekaj tedenski ali štirinajst-dnevni pregled vseh važnejših dogodkov gospodarskega značaja.

V zaposlenosti in skrbeh svojega poklica marsikdo ne more vedno zasledovati vseh vesti in pojavov. Zato je tembolj važno, če se tukaj zbirajo vse takšne vesti in jih dobimo potem lepo servirane v prijetnem kramljanju. Tako smo vedno o vsem informirani, predavanja naših najboljših strokovnjakov pa nam odpirajo vpogled v najrazličnejša vprašanja in nas seznanjajo s sodobnimi problemi in načrti v svetovnem in domačem gospodarstvu. Zato mi dovolite, da se tudi ob tej priliki najiskreneje zahvalim vsem gospodarstvom predavateljem.

Gospoda! Mi smo organizirali te sestanke v želji, da se razvije iz teh sestankov nekaj stalnega, nekakšno shajališče gospodarstvenikov, kjer bi lahko pokramljali o zadevah, ki nas zanimajo, skratka, predstavljali smo si te sestanke kot začetek nekakšnega gospodarskega kluba. Zato smo tudi sklenili, da so dostopni ti sestanki za člane in po članih vpeljane goste iz gospodarskih krogov. Želim le, da bi vsi uvideli koristnost te naše namere!

Delo društvenega urada

Iz poročila tainika Jeleniča

Društvena pisarna vodi svoje posle samostojno, toda po navodilih društvene uprave. Vse delo pisarne se deli v štiri oddelke: v informacijsko službo, opominjevalno, v davčno informativno službo ter v intervencijske posle pri insolvencah.

V vseh teh panogah delo narašča, da ga pisarna komaj zmaga. Delo pa postaja tudi vedno bolj težavno, ker je vedno bolj komplicirano. Preje so izvirale težave odtod, ker nismo imeli enotne zakonodaje, sedaj pa izvirajo težave iz nestalne zakonodaje. Najbolj se občutijo te težave pri reševanju davčnih vprašanj in pri izterjevalni službi. Pravilno se more zato delo pisarne oceniti le, če se upoštevajo tudi vse te težave.

Najmočnejši oddelek pisarne je danes

informacijski oddelek,

ki zaposluje 7 stalnih uradnih moči in 2 stalna rešeršerja za Ljubljano in okolico. Oddelek je lani izdal 7.032 novih informacij in 1.922 prepisov. Kvaliteta dela oddelka se je zelo zboljšala, kar se vidi tudi v vedno večjem povpraševanju članov po društvenih informacijah. Mnogo so k temu pripomogli novi in svetli društveni prostori, ker sta sedaj pregled in sistematična razdelitev dela mnogo lažja.

Delo oddelka je zelo delikatno in zahteva mnogo takta in mnogo razumevanja poslovnih razmer. Zahteva pa tudi mnogo sposobnosti za presojo vseh informacij. Društvena uprava se zato stalno trudi, da zboljša razmere v oddelku in da nastavi nove sposobne moči ter se osebje vedno bolj usposablja za dobro opravljanje poslov.

Zelo so se obnesle vprašalne pole za lastna podjetja, ki se redno pošiljajo vsem večjim tvrdkam in katerih odziv je vedno bolj ugoden. Vsi podatki postavljajo s temi osebnimi podatki bolj popolni.

Vedno več pažnje se polaga tudi na katastrske in zemljeknjižne podatke, ki se izpisujejo na posebnih društvenih tiskovinah z istimi razpredelnicami, kakor jih imajo uradne knjige. To povzro-

ča sicer večje stroške, ki se pa ne zaračunavajo članom ter je zaradi tega tudi deloma nastala pasivnost oddelka. Vendar pa so ti podatki nad vse koristni.

Zelo se je izpopolnilo tudi notranje poslovanje oddelka ter se podatki zbirajo iz vseh mogočih zanesljivih virov ter nato stalno kompletirajo. Nastal je tako velik informacijski arhiv. Ker se ves stari material tudi shranjuje, more društvena pisarna ugotoviti za vsako informacijo v zadnjih 12 letih, kako je zbralo za njo podatke. — Material v informacijskem oddelku se torej ne zbira le za trenutno uporabo, ampak tudi za leta naprej. V pičlih 12 letih je društvo zbralo zanesljiv informacijski material v korist domače veletrgovine in industrije, da more društvo konkurirati glede informacij z velikimi mednarodnimi informacijskimi inštituti. Kako velike važnosti so podatki oddelka, se posebno vidi v informacijah pod naslovom »način plačevanja«, ko se natančno poroča, kako plačuje posamezna tvrdka svoje nabave. Želeti je, da se člani še bolj poslužujejo ugodnosti, ki jih jim nudi informacijski oddelek.

Opominjevalno in izterjevalno službo

opravlja pisarna že od vsega početka. Na dolžnika se pritiska z »zelenim« in z »društvenim opominom«. V zelenem opominu se opozarja dolžnik, da bo prišel v spisek slabih plačnikov, kar bo postalo znano v najširših krogih upnikov. Ti opomini se dobivajo v pisarni po 1 din. Društveni opomin ima pa že oficialen značaj. Z njim je zaključen izvensodni postopek in sedaj sledi tožba in izvršilno postopanje. Ti opomini se razpošiljajo na podlagi posebnih opominjevalnih nalogov, ki so pregledno sestavljeni in vsebujejo vse potrebne podatke. Ti nalogi so članom brezplačno na razpolago.

V Ljubljani in večjih krajih pa društvo tudi inkasira terjatve upnikov proti malenkostni odškodnini.

Člani se v vedno večjem obsegu poslužujejo obeh načinov opo-

minjanja. Številna vplačila dokazujejo uspešnost teh opominov. Žal se nekateri člani poslužujejo društvene pomoči prepozno.

Davčna informacijska služba

posluje šele od 1. novembra 1935. Članom daje vse informacije v davčnih, taksnih, pristojbinskih in trošarinskih zadevah. Proti zmerni odškodnini prevzema za člane tudi vsa dela v davčnih zadevah. Tudi intervenira pri fin. oblasteh, pri davčnih in reklamacijskih odborih. Oddelek je lani uspešno opravil številne pritožbe proti odmeri pridobnine, sestavljal pa tudi številne pritožbe na upravno sodišče. Oddelek je nadalje izdal 18 obsežnih okrožnic glede najrazličnejših davčnih vprašanj. Oddelek je šele v razvoju, vendar pa stalno pridobiva na zaupanju članstva.

Intervencije pri insolvencah

zahtevajo zelo veliko pazljivosti. Mnogi upniki ne pazijo na roke ter jih oddelek s pravočasnimi informacijami obvaruje težke škode. Vsaka insolvenca je v svojem bistvu drugačna. Poslovanje oddelka mora biti zato strogo individualizirano. Če se pojavijo posebni interesi nekaterih upnikov, ki niso skladni z interesi drugih, potem mora oddelek nastopati tudi avtoritativno. Obravnavanje insolvenca je zato težavno in zahteva mnogo znanja in mnogo temeljitega študija za vsak primer posebej. Poslovanje oddelka trpi dostikrat tudi zaradi nekaterih članov, ki mislijo, da sami varujejo svoje interese najbolje, kar pa je zmotno, ker je uspešna obramba proti insolvenčnemu zlu le v skupnem postopanju večjega števila prizadetih upnikov. Za člane same bi bilo v največjo korist, če bi svoje posle z vsem zaupanjem izročali društvu v obravnavanje.

Število insolvenca je po društveni statistiki zopet padlo. Število konkurzov je v vsej državi padlo od 143 na 128, število prisilnih poravnjav pa od 210 na 201. Društvo je lani sodelovalo pri 31 konkurzih in 129 prisilnih poravnjavah. Poleg tega je sodeloval oddelk pri 13 izvensodnih insolvencah. Pri konkurzih, pri katerih je sodelovalo društvo, je šlo za 334.419 din, pri poravnjavah pa za 1,8 milijona din.

Upravni posli

H koncu še par številok o internih poslih društva. Najbolj obsežni so bili knjigovodstveni in blagajniški posli, kjer je bilo 14.040 vknjižb. Celotni denarni promet je znašal 5,39 milijona din, promet pri Poštni hranilnici 1,16, v gotovini pa 1,019 milijona din. Poravnalnih obrokov za člane je bilo izterjanih za 835.895 dinarjev.

Z odobravanjem je sprejel občni zbor to poročilo na znanje.

Blagajniško poročilo

je podal ravnatelj Josip Ljubič. Račun bilance izkazuje 112.665 dinarjev aktiv, pasiva pa 110.190 dinarjev. Med temi znašajo rezerve 31.934 din. Blagajnik je nato podrobno pojasnil posamezne postavke.

Račun izgube in dobička pa izkazuje naslednje dohodke: članarino din 143.780 — in razne dohodke din 106.052 —.

Izdatki znašajo skupno 203.577 dinarjev, od tega splošni upravni stroški 193.810 din. Izguba inf. odd. 4936 din, davčnega pa 4700. Posamezni oddelki se skušajo vzdrževati z lastnimi dohodki in so zato med splošnimi upravnimi stroški navedene le plače in pripadajoče javne dajatve za vodstvo in administracijo.

Prosi občni zbor, da predloženo bilanco odobri ter predlaga, da se

prebitek 2.475 din pripiše rezervi, ki bo s tem narasla na 34.410 din. Oba predloga sta bila soglasno sprejeta.

V imenu nadzorstva predlaga ind. Anton Žnidaršič razrešnico upravi, kar občni zbor odobri.

Sledile so volitve ter je bila soglasno izvoljena naslednja, od g. Bezjaka predlagana lista:

predsednik: Stane Vidmar, industrialec v Savljah;
podpredsednik: Ivan Jeras, ravnatelj lt. »Skladkor«;

v odbor:

Anton Agnola, veletrgovec, Josip Čemazar, tiskar, Franc Heinrihar, industrialec, Jernej Jelenič, industrialec, Franc Kham, industrialec, Zdenko Knez, industrialec, Josip Lavrič, industrialec, Josip Ljubič, ravnatelj Jugoslav. banke,

Oskar Schmitt, veletrgovec, Albin Smrkolj, veletrgovec, vsi v Ljubljani;

kot namestniki:

Ferdo Pinter, veletrgovec v Mariboru, Evgen Ivane, industrialec v Sočažici, Ivan Miklave, industrialec v Ljubljani;

v nadzorstvo:

Franc Urbanc, veletrgovec, Avgust Volk, veletrgovec, Anton Žnidaršič, industrialec, vsi v Ljubljani.

Ker se pri slučajnostih ni nihče oglašil k besedi, je predsednik Vidmar zaključil lepo uspeli občni zbor.

Doma in po svetu

V Beogradu je bil 20. t. m. slovesno odprt vojni muzej.

Bolgarski listi toplo pozdravljajo, da so odpravljene bodoče žice na bolgarsko-jugoslovanski meji.

Berlinska vojna revija »Die Wehrmacht« piše, da je Češkoslovaška zgradila oziroma gradi tri obrambne pasove proti Nemčiji, ki so podobni znameniti francoski trdnjavski liniji Maginota.

V Nemčiji se je pojavilo silno pomanjkanje mleka. Nemčija bo zato za več milijonov nabavila koz v Jugoslaviji in v Švici. Te kozе bo dala revnemu prebivalstvu.

Vodja nemških narodnih socialistov v Argentini Hans Riedl je bil v Buenos Airesu pri nekem spopadu ubit.

Ameriški parlament je sprejel zakonski načrt o prepovedi linčanja. Poslanci iz južnih držav so se načrtu silno upirali, ker da se z njim uničuje avtonomija posameznih ameriških držav. Pričakujejo zato, da bo v senatu proti zakonskemu načrtu posebno hud odpor, ki bo morda tudi preprečil sprejem tega, sicer nujno potrebnega zakona.

Radio Ljubljana

Četrtek, dne 22. aprila. 12.00: Koncert na wurliških orglah (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Virtuozni igrajo (plošče) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura: Predav. min. za telesno vzgojo — 19.50: Zabavni kotiček — 20.00: Plošče — 20.30: Orkestralna ura Josipa Vidošiča in Rahe Rajheniča (izvajajo radijski orkester) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Narodne pesmi s spremljevanjem harmonike in kitare.

Petek, dne 23. aprila. 11.00: Naša narečja v razlagi in živi besedi — razgovor z učenci iz raznih krajev Slovenije (prof. Jakob Šolar) — 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Zenska ura: Vzhajalna in pralna sredstva (ing. Marija Ahačič) — 18.20: Klavir solo na ploščah — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Strossmajer in Staričević — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Gregorčev pihalni kvintet (A. Jermol-flavta, B. Flego-oboja, J. Gregorč-klarinet, J. Turšič-fagot, I. Hafner-rog) — 20.45: Plošče — 21.00: Radijski orkester — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.30: Angleške plošče.